

Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ
ТЭХНІЧНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

Кафедра «Гісторыя, сусветная і айчынная культура»

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

*Праграма і планы семінарскіх заняткаў
для студэнтаў усіх форм навучання*

Мінск 2009

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ ТЭХНІЧНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

Кафедра «Гісторыя, сусветная і айчынная культура»

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

Праграма і планы семінарскіх заняткаў
для студэнтаў усіх форм навучання

Пад рэдакцыяй К.І. Баландзіна і А.Г. Багдановіч

Мінск 2009

УДК 94 (476) (073)

ББК 63.3 (4Бел)я7

Г51

Складальнікі:

*А.Г. Багдановіч, А.І. Багдановіч, А.В. Бяляеў,
А.М. Кукса, А.В. Лепеш, М.Б. Шчаўлінскі*

Рэцэнзенты:

У.К. Коршук, А.У. Любы

Праграма і планы семінарскіх заняткаў па дысцыпліне «Гісторыя Беларусі» распрацаваны на аснове Тыповой вучэбнай праграмы для вышэйшых навучальных устаноў «Гісторыя Беларусі», зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 15 красавіка 2008 г. (рэгістрацыйны № ТД-СГ.009/тып.) у адпаведнасці з вучэбнымі планамі БНТУ.

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Важнейшае месца ў сістэме сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі студэнтаў у вну займае дысцыпліна «Гісторыя Беларусі», актуальнасць вывучэння якой абумоўлена патрэбай грамадства ў самасвядомасці, разуменні свайго мінулага, сучаснага і перспектывы развіцця.

Прадметам вывучэння дысцыпліны «Гісторыя Беларусі» з'яўляюцца агульныя заканамернасці і рэгіянальныя асаблівасці працэсаў дзяржаўна-палітычнага, сацыяльна-эканамічнага, канфесійнага, культурнага і духоўнага развіцця беларускага народа ў кантэксце ўсходнеславянскай і агульнаеўрапейскай гісторыі з улікам цывілізацыйных характарыстык.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен:

ведаць:

- асноўныя тэорыі грамадскага развіцця, асаблівасці фармацыйнага і цывілізацыйнага падыходаў да вывучэння гісторыі Беларусі;

- асаблівасці фарміравання беларускага этнасу ў розных гістарычных перыяды;

- этапы станаўлення форм дзяржаўнасці на тэрыторыі Беларусі, беларускай дзяржаўнасці і дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь;

- месца і ролю беларускіх зямель у геапалітычных працэсах у розных гістарычных перыяды, уклад беларускага народа ў перамогу над фашызмам, значэнне і месца суверэннай Рэспублікі Беларусь у сучасным свеце;

- дасягненні ў развіцці матэрыяльнай і духоўнай культуры і культурна-гістарычную спадчыну беларускага народа;

умець:

- прымяняць фармацыйны і цывілізацыйны падыходы да вывучэння гісторыі Беларусі;

- характарызаваць умовы і вынікі фарміравання беларускага этнасу ў розных гістарычных перыяды;

- аналізаваць працэс станаўлення беларускай дзяржаўнасці, афармлення і ўмацавання суверэнітэту Рэспублікі Беларусь;

- ажыццяўляць параўнальны аналіз этапаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі ў кантэксце агульнаеўрапейскай гісторыі;
- ацэньваць асноўныя дасягненні ў развіцці культуры беларускага народа;
- характарызаваць геапалітычнае становішча беларускіх зямель у розныя гістарычныя перыяды, ацэньваць значэнне перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, аналізаваць месца і ролю суверэннай Рэспублікі Беларусь ва ўмовах глабалізацыі сучасных працэсаў.

ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН ДЫСЦЫПЛІНЫ

Раздзелы	Колькасць гадзін		
	Лекцыі	Семінары	Самастойная праца
Уводзіны	2	2	
Свет і Беларусь у старажытны перыяд	2	2	
Еўропа і Беларусь у раннім і высокім сярэднявеччы. Станаўленне дзяржаўнасці ўсходніх славян (VI – перш. пал. XIII стст.)	2	2	
Еўропа і Беларусь у познім сярэднявеччы. Утварэнне і ўмацаванне Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамойцкага (др. пал. XIII – перш. пал. XVI стст.)	4	4	
Развіццё Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага ў складзе Рэчы Паспалітай на пачатку новага часу (др. пал. XVI – XVIII стст.)	2	4	
Еўропа і Беларусь у канцы XVIII – перш. пал. XIX стст. Пачатак індустрыяльнай цывілізацыі	2	2	
Беларусь у перыяд станаўлення і развіцця буржуазнага грамадства (др. пал. XIX – пач. XX стст.)	4	4	

Беларусь у пачатку найноўшага часу. Дзяржаўнасць Беларусі ў паслякастрычніцкі перыяд (1917–1920 гг.)	2	2	
Свет і Беларусь у міжваенны перыяд (1921–1939 гг.)	4	4	
Беларусь у гады Другой сусветнай вайны	4	4	
СССР ва ўмовах спаборніцтва і канфрантацыі супрацьлеглых сацыяльна-палітычных сістэм. Асноўныя тэндэнцыі развіцця БССР у др. пал. 1940-х – 1980-я гг.	4	2	
Станаўленне суверэннай Рэспублікі Беларусь (1990–2009 гг.)	2	4	
Усяго:	34	36	

КАЛЯНДАРНЫ ПЛАН ЧЫТАННЯ ЛЕКЦЫЙ І ПРАВЯДЗЕННЯ СЕМІНАРСКІХ ЗАНЯТКАЎ

Навуч. тыдзень	Тэмы лекцый	Гадз.	Тэмы семінараў	Гадз.
1	2	3	4	5
1	Уводзіны	2	Метадычны семінар	2
2	Свет і Беларусь у старажытны перыяд	2	Уводзіны	2
3	Еўропа і Беларусь у раннім і высокім сярэднявеччы. Станаўленне дзяржаўнасці ўсходніх славян (VI – перш. пал. XIII стст.)	2	Свет і Беларусь у старажытны перыяд	2
4	Еўропа і Беларусь у познім сярэднявеччы. Утварэнне і ўмацаванне Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамойцкага (др. пал. XIII – перш. пал. XVI стст.)	2	Станаўленне дзяржаўнасці ўсходніх славян (VI – перш. пал. XIII стст.)	2
5	Культура Беларусі перыяду сярэднявечча (IX – перш. пал. XVI стст.)	2	Беларускія землі ў складзе Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамойцкага (др. пал. XIII – перш. пал. XVI стст.)	2
6	Развіццё Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага ў складзе Рэчы Паспалітай на пачатку новага часу (др. пал. XVI – XVIII стст.)	2	Культура беларускіх зямель у складзе Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамойцкага (др. пал. XIII – перш. пал. XVI стст.)	2
7	Еўропа і Беларусь у канцы XVIII – перш. пал. XIX стст. Пачатак індустрыяльнай цывілізацыі	2	Развіццё Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага ў складзе Рэчы Паспалітай на пачатку новага часу (др. пал. XVI–XVIII стст.)	2

1	2	3	4	5
8	Беларусь у перыяд станаўлення і развіцця буржуазнага грамадства (др. пал. XIX – пач. XX стст.)	2	Развіццё культуры беларускіх зямель у складзе Рэчы Паспалітай (др. пал. XVI–XVIII стст.)	2
9	Культура Беларусі ў XIX – пач. XX стст.	2	Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у складзе Расійскай імперыі	2
10	Беларусь у пачатку найноўшага часу. Дзяржаўнасць Беларусі ў паслякастрычніцкі перыяд (1917–1920 гг.)	2	Культура Беларусі ў XIX – пач. XX стст.	2
11	Свет і Беларусь у міжваенны перыяд (1921–1939 гг.). Частка 1	2	Дзяржаўнасць Беларусі ў паслякастрычніцкі перыяд (1917–1920 гг.)	2
12	Свет і Беларусь у міжваенны перыяд (1921–1939 гг.). Частка 2	2	Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у міжваенны перыяд (1921–1939 гг.)	2
13	Беларусь у гады Другой сусветнай вайны. Частка 1	2	Культурна-духоўнае жыццё на Беларусі ў 1920–1930-я гг.	2
14	Беларусь у гады Другой сусветнай вайны. Частка 2	2	Беларусь у гады Другой сусветнай вайны. Частка 1	2
15	СССР ва ўмовах спаборніцтва і канфрантацыі супрацьлеглых сацыяльна-палітычных сістэм. Асноўныя тэндэнцыі развіцця БССР у др. пал. 1940-х – 1980-я гг. Частка 1	2	Беларусь у гады Другой сусветнай вайны. Частка 2	2

16	СССР ва ўмовах спаборніцтва і канфрантацыі супрацьлеглых сацыяльна-палітычных сістэм. Асноўныя тэндэнцыі развіцця БССР у др. пал. 1940-х – 1980-я гг. Частка 2	2	Асноўныя тэндэнцыі развіцця БССР у др. пал. 1940-х – 1980-я гг.	2
17	Станаўленне суверэннай Рэспублікі Беларусь (1990–2009 гг.)	2	Станаўленне суверэннай Рэспублікі Беларусь (1990–2009 гг.)	2
18			Развіццё культуры ў Рэспубліцы Беларусь (1990–2009 гг.)	2
	Усяго:	34	Усяго:	36

ПРАГРАМА ДЫСЦЫПЛІНЫ «ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ»

ТЭМЫ ЛЕКЦЫЙ І ІХ ЗМЕСТ

1. УВОДЗІНЫ

(2 гадзіны)

Прадмет і задачы гістарычнай навукі, яе месца ў сістэме гуманітарных ведаў. Метадалагічныя асновы і прынцыпы вывучэння гісторыі, яе перыядызацыя. Фармацыйны і цывілізацыйны падыходы да вывучэння гісторыі.

Гісторыя Беларусі як складаная частка ўсходнеславянскай і агульнаеўрапейскай гісторыі. Перыядызацыя айчыннай гісторыі.

Галоўныя крыніцы гісторыі Беларусі.

Развіццё айчыннай гістарыяграфіі. Сучасны стан навуковай распрацоўкі гісторыі Беларусі.

«Гісторыя Беларусі» як вучэбная дысцыпліна. Прадмет і структура курса. Прынцыпы і метады яго вывучэння. Выхаваўчае значэнне гістарычных ведаў.

2. СВЕТ І БЕЛАРУСЬ У СТАРАЖЫТНЫ ПЕРЫЯД

(2 гадзіны)

Першабытнае грамадства – агульны этап у гісторыі чалавецтва. Асноўныя рысы першабытнага ладу. Сучасныя навуковыя погляды на прычыны, час і месца з’яўлення першага чалавека. Перыядызацыя першабытнага грамадства.

Першапачатковае засяленне тэрыторыі Беларусі. Асаблівасці матэрыяльнай культуры насельніцтва Беларусі на асноўных этапах каменнага веку (палеаліт, мезаліт, неаліт). Прысвойваючая і вытворчая гаспадаркі. Эвалюцыя сацыяльных адносін.

Бронзавы век і яго ўмоўны характар на тэрыторыі Беларусі. «Вялікае перасяленне народаў». Канцэпцыі паходжання і міграцыі індаеўрапейцаў. Рассяленне балтаў на тэрыторыі Беларусі, іх гаспадарчыя заняткі, лад жыцця.

Развіццё грамадства ў жалезным веку. Гаспадарка, сацыяльныя адносіны і грамадскі лад плямён жалезнага веку на Беларусі. Другі этап «Вялікага перасялення народаў». Праблема славянскай прарадзімы. Пачатак рассялення славян на тэрыторыі Беларусі і славянізацыя балтаў.

Духоўная культура насельніцтва Беларусі ў старажытны перыяд. Міфалагічныя ўяўленні і першабытная рэлігія. Рацыянальныя веды. Першабытнае мастацтва.

3. ЕЎРОПА І БЕЛАРУСЬ У РАННІМ І ВЫСОКІМ СЯРЭДНЯВЕЧЧЫ. СТАНАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ ЎСХОДНІХ СЛАВЯН (VI – першая палова XIII стст.) (2 гадзіны)

Ранняе сярэднявечча ў Еўропе: асноўныя тэндэнцыі палітычнага, эканамічнага, рэлігійнага, культурнага развіцця. Складванне феадальных адносін. Фарміраванне раннекласавага грамадства. Зараджэнне дзяржаўнасці ў «варварскіх» народаў Еўропы.

Усходнеславянскія саюзы плямён на тэрыторыі Беларусі (крывічы, дрыгавічы, радзімічы). Асаблівасці іх грамадскага ладу, асноўныя заняткі і вераванні.

Станаўленне раннефеадальных дзяржаўных утварэнняў усходніх славян. Пачатак Русі. Кіеўская Русь. Полацкае і Тураўскае княствы. Іх узаемаадносіны з Кіевам і Ноўгарадам. Дзяржаўны лад у землях-княствах.

Эканамічныя ўклады, грамадскі лад, гаспадарка на землях Беларусі ва ўмовах станаўлення феадалізму.

Увядзенне хрысціянства на землях Беларусі.

Феадальная раздробленасць і яе прычыны. Барацьба з крыжакрайскімі агрэсіямі і набегамі мангола-татар.

4. ЕЎРОПА І БЕЛАРУСЬ У ПОЗНІМ СЯРЭДНЯВЕЧЧЫ. УТВАРЭННЕ І ЎМАЦАВАННЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОВСКАГА, РУСКАГА, ЖАМОЙЦКАГА (другая палова XIII – першая палова XVI стст.) (2 гадзіны)

Асноўныя тэндэнцыі ў палітычным, сацыяльна-эканамічным і культурным развіцці Заходняй і Усходняй Еўропы ў познім сярэднявеччы. Імкненне да кансалідацыі грамадства ў Англіі, Францыі, Польшчы. Утварэнне цэнтралізаваных дзяржаў. Фарміраванне і ўзвышэнне Маскоўскай дзяржавы.

Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя перадумовы фарміравання ВКЛ. Роля ўсходнеславянскіх зямель у працэсе дзяржаўнага будаў-

ніцтва ў ВКЛ. Федэратыўны прынцып пабудовы ВКЛ і цэнтралізатарская палітыка вялікіх князёў літоўскіх. Пашырэнне тэрытарыяльных межаў. Крэўская унія (1385 г.) і яе наступствы. Грунвальдская бітва (1410 г.) і яе значэнне. Асноўныя накірункі знешняй палітыкі ВКЛ, барацьба за гегемонію ва Усходняй Еўропе ў XIV–XVI стст.

Дзяржаўны і грамадскі лад Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага. Эвалюцыя ВКЛ ад адзінаўладдзя да саслоўна-прадстаўнічай манархіі. Цэнтральныя і мясцовыя органы ўлады і кіравання ў ВКЛ, іх функцыі. Судовая сістэма. Крыніцы права.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у складзе ВКЛ. Феадальнае землекарыстанне і сельская гаспадарка. Фарміраванне саслоўяў феадальнага грамадства. Асноўныя этапы запрыгоньвання сялян. Аграрная рэформа Жыгімонта Аўгуста (валочная памера). Гарады Беларусі – цэнтры рамёстваў і гандлю. Магдэбургскае права і сістэма гарадскога самакіравання.

Этнічныя працэсы на беларускіх землях. Вытокі беларускага этнасу. Тэорыі паходжання беларусаў. Паходжанне і ўсталяванне назвы «Белая Русь». Фарміраванне беларускага этнасу.

5. КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ ПЕРЫЯДУ СЯРЭДНЯВЕЧЧА (IX – першая палова XVI стст.) (2 гадзіны)

Паганская вера на землях Беларусі. Язычніцкія вераванні і культы. Пантэон багоў у міфалогіі беларусаў.

Прыход хрысціянства на беларускія землі і развіццё пісьменнасці. Культурна-асветніцкая дзейнасць Е. Полацкай, К. Тураўскага, К. Смаляціча.

Дойлідства, выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва Беларусі ў раннім сярэднявеччы (IX – перш. пал. XIII стст.).

Асаблівасці культурнага развіцця беларускіх зямель у складзе ВКЛ. Станаўленне старабеларускай мовы і яе статус у ВКЛ. Фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці беларускага этнасу.

Новая эпоха ў культурным развіцці Еўропы. Гуманізм. Распаўсюджванне ідэй Рэнесансу. Адраджэнне на Беларусі. Ф. Скарына – першадрукар, асветнік і гуманіст.

Літаратура. Светапогляд і гуманістычная дзейнасць М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага.

Дойлідства і мастацтва Беларусі ў складзе ВКЛ (выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, тэатр і музыка).

Роля і месца беларускай культуры сярэднявечча ў агульнаеўрапейскім культурна-цывілізацыйным працэсе.

6. РАЗВІЦЦЁ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА, РУСКАГА І ЖАМОЙЦКАГА Ў СКЛАДЗЕ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ НА ПАЧАТКУ НОВАГА ЧАСУ (другая палова XVI–XVIII стст.) (2 гадзіны)

Новыя тэндэнцыі ў развіцці Еўропы. Эпоха вялікіх адкрыццяў і вынаходніцтваў. Паскарэнне эканамічнага развіцця. Зараджэнне капіталістычных адносін. Першыя буржуазныя рэвалюцыі ў Еўропе. Галоўныя рысы сацыяльна-эканамічнага і палітычнага развіцця заходнеўрапейскіх краін у другой палове XVI–XVIII стст.

Люблінская унія (1569 г.) і ўтварэнне Рэчы Паспалітай. Умовы аб'яднання ВКЛ і Польшчы.

ВКЛ у палітычнай сістэме Рэчы Паспалітай. Змены ва ўнутранай палітыцы вярхоўнай улады. Узмацненне польскага ўплыву ў палітычным і культурна-рэлігійным жыцці. Барацьба за самастойнасць ВКЛ. Распрацоўка і прыняцце Статута ВКЛ 1588 г.

Сацыяльна-эканамічнае становішча беларускіх зямель у складзе Рэчы Паспалітай. Стан сельскай гаспадаркі. Абвастрэнне сацыяльных супярэчнасцей. Эканамічнае развіццё гарадоў і мястэчак. Гарадскія рамёствы і гандаль. Цэхавыя арганізацыі. Зараджэнне мануфактурнай вытворчасці.

Ваенныя дзеянні на Беларусі ў 1648–1667 гг. і іх цяжкія наступствы для беларускіх зямель. Дэмаграфічны рэгрэс і эканамічны заняпад на Беларусі. Аслабленне каралеўскай улады. Узмацненне феадальнай анархіі. Сацыяльныя супярэчнасці.

Нармалізацыя эканамічнага жыцця на Беларусі ў сярэдзіне XVIII ст. Аднаўленне сельскай і гарадской гаспадаркі. Пачатак разлажэння федалізму. Эканамічныя рэформы 60–90-х гг. XVIII ст. у Рэчы Паспалітай.

Абвастрэнное палітычнага крызісу ў Рэчы Паспалітай у 1760–1770-я гг. Роля «дысідэнцкага пытання». Умяшанне суседніх дзяржаў. Першы падзел Рэчы Паспалітай і далучэнне ўсходняй часткі Беларусі да Расійскай імперыі.

Спробы рэформ палітычнага ладу. Чатырохгадовы сойм і прыняцце Канстытуцыі 3 мая 1791 г. Другі падзел Рэчы Паспалітай і далучэнне да Расіі цэнтральнай часткі Беларусі.

Паўстанне 1794 г. пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі, яго ход і вынікі. Трэці падзел Рэчы Паспалітай і далучэнне да Расіі заходняй часткі Беларусі.

Гісторыка-прававая ацэнка падзелаў Рэчы Паспалітай.

7. ЕЎРОПА І БЕЛАРУСЬ У КАНЦЫ XVIII – ПЕРШАЙ ПАЛОВЕ XIX стст. ПАЧАТАК ІНДУСТРЫЯЛЬНАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ (2 гадзіны)

Міжнародныя адносіны і рэвалюцыйны рух у Еўропе ў канцы XVIII – першай палове XIX стст. Паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця еўрапейскіх дзяржаў. Фарміраванне індустрыяльнай цывілізацыі. Прамысловы пераварот і яго наступствы.

Характар і асноўныя накірункі палітыкі самадзяржаў на Беларусі пасля ўключэння ў склад Расійскай імперыі. Русіфікацыя. Крызіс феадальна-прыгонніцкай сістэмы.

Беларусь у вайне 1812 г. Адносіны розных пластоў беларускага насельніцтва да палітыкі Напалеона. Ваенныя дзеянні на тэрыторыі Беларусі і іх наступствы.

Грамадска-палітычны рух на Беларусі ў першай палове XIX ст. Тайныя таварыствы на Беларусі. Нараджэнне беларускай ідэі. Дзейнасць дзекабрыстаў. Паўстанне 1830–1831 гг. і яго ўплыў на палітыку самадзяржаў ў беларускіх губернях.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у першай палове XIX ст. Пачатак прамысловага перавароту на Беларусі. Урбанізацыя. Развіццё рынкавых адносін і гандлю. Стан сельскай гаспадаркі. Крызіс феадальна-прыгоннай сістэмы. Эканамічныя рэформы 30–50-х гг. XIX ст.

8. БЕЛАРУСЬ У ПЕРЫЯД СТАНАЎЛЕННЯ І РАЗВІЦЦЯ БУРЖУАЗНАГА ГРАМАДСТВА (другая палова XIX – пачатак XX стст.) (2 гадзіны)

Адмена прыгоннага права, асаблівасці правядзення рэформы на беларускіх землях; яе наступствы. Шляхі развіцця капіталістычных адносін. Спецыфіка прамысловага перавароту ў Беларусі. Стан сельскай гаспадаркі ў паслярэформенны перыяд. Змяненне сацыяльнай структуры вёскі. Развіццё сродкаў зносін, прамысловасці і гандлю на беларускіх землях у другой палове XIX ст. Сацыяльная палітыка расійскага самадзяржаўя. Фарміраванне пралетарыяту і буржуазіі. Месца эканомікі Беларусі ва ўсерасійскім рынку.

Расійскі шлях палітычнай мадэрнізацыі. Ідэалогія лібералізму. Буржуазныя рэформы 60–70-х гг. XIX ст.; асаблівасці іх правядзення ў Беларусі.

Паўстанне 1863 г. у Польшчы, Літве і Беларусі: прычыны, ход, вынікі. Уплыў паўстання на палітыку самадзяржаўя ў беларускіх губернях.

Асаблівасці развіцця беларускага этнасу ў парэформенны перыяд. Фарміраванне беларускай нацыянальнай ідэі і яе адлюстраванне ў грамадска-палітычным руху. Народніцкія і сацыял-дэмакратычныя арганізацыі ў Беларусі.

Развіццё сусветнай эканомікі на пачатку XX ст. Дзяржаўна-манапалістычны капіталізм. Фінансавая алігархія і канцэнтрацыя вытворчасці. Калоніі і каланіяльная палітыка. Мілітарызацыя Еўропы.

Расія на пачатку XX ст.: асаблівасці сацыяльна-эканамічнага і палітычнага развіцця. Рэвалюцыя 1905–1907 гг. Афармленне агульнарасійскіх партый. Пачатак парламентарызму. Стратэгія і тактыка палітычных партый ў пытанні аб адносінах да ўлады і выбары шляхоў грамадскага развіцця. Утварэнне Беларускай Сацыялістычнай Грамады (БСГ).

Сацыяльна-эканамічнае жыццё беларускіх губерняў у 1900–1914 гг. Канцэнтрацыя вытворчасці і капіталу. Першыя манапалістычныя аб'яднанні. Стальпінская аграрная рэформа: мэты, сутнасць, асаблівасці правядзення на Беларусі, вынікі.

Геапалітычнае становішча і сацыяльна-эканамічная сітуацыя на Беларусі ва ўмовах Першай сусветнай вайны. Беларускі нацыянальна-дэмакратычны рух ва ўмовах вайны і нямецкай акупацыі.

Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. у Беларусі. Стварэнне новых органаў улады. Дэмакратызацыя грамадства. Актывізацыя беларускага руху. Пошук шляхоў вырашэння нацыянальнага пытання на Беларусі. Барацьба за нацыянальна-тэрытарыяльную аўтаномію краю.

9. КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ У XIX – ПАЧАТКУ XX стст. (2 гадзіны)

Асноўныя тэндэнцыі развіцця культуры Заходняй Еўропы ў XIX – пач. XX стст. Галоўныя стылі ў развіцці заходнееўрапейскага мастацтва.

Культурная палітыка царскіх улад на Беларусі. Прапаганда ідэалогіі «заходнерусізму». Палітыка русіфікацыі.

Эвалюцыя сістэмы адукацыі. Тыпы школ у Беларусі. Полацкая езуіцкая акадэмія. Віленскі ўніверсітэт як цэнтр адукацыі і навукі на Беларусі і ў Літве. Горы-Горацкі земляробчы інстытут. Змены ў галіне адукацыі ў друг. пал. XIX ст.

Развіццё навуковых ведаў (Я. Наркевіч-Ёдка, І. Дамейка, І. Гашкевіч). Узмацненне цікавасці да гісторыі, побыту і культуры беларускага народа. Зараджэнне і развіццё беларусазнаўства. Першыя праявы беларускай нацыянальнай ідэі ў гістарычных і этнаграфічных даследаваннях (М. Баброўскі, І. Даніловіч, А. Кіркор, Е. Раманаў, Я. Карскі).

Станаўленне новай беларускай літаратурнай мовы і развіццё беларускамоўнай мастацкай літаратуры (Ян Чачот, Ян Баршчэўскі, П. Багрым, В. Дунін-Марцінкевіч). Беларускія матывы ў творчасці Адама Міцкевіча. Творчасць Ф. Багушэвіча.

Газета «Наша Ніва» (1906–1915) – цэнтр адраджэнскага руху. Асаблівасці беларускай літаратуры нашаніўскага перыяду.

Характэрныя рысы беларускай архітэктуры. Эвалюцыя накірункаў і стыляў. Змяненне выгляду беларускіх гарадоў. Новыя тыпы будынкаў і будаўнічых матэрыялаў.

Вывяўленчае мастацтва. Вядучыя накірункі і жанры. Віленская мастацкая школа (І. Аляшкевіч, В. Ваньковіч). Творчасць І. Хруцкага, Я. Дамеля, К. Альхімовіча, Н. Селівановіча, А. Гараўскага.

Малюнкі Напалеона Орды. Беларускі жывапіс пачатку XX ст. (Ф. Рушчыц, В. Бялыніцкі-Біруля, Ю. Пэн).

Тэатральнае жыццё на Беларусі. З’яўленне прафесійнай беларускай драматургіі. В. Дунін-Марцінкевіч і яго творы. Станаўленне беларускага прафесійнага тэатра. «Першая беларуская трупа» І. Буйніцкага.

Музыка. З’яўленне опернага мастацтва на Беларусі. Творчасць М.К. Агінскага і С. Манюшкі.

10. БЕЛАРУСЬ У ПАЧАТКУ НАЙНОЎШАГА ЧАСУ. ДЗЯРЖАЎНАСЦЬ БЕЛАРУСІ Ў ПАСЛЯКАСТРЫЧНІЦКІ ПЕРЫЯД (1917–1920 гг.) (2 гадзіны)

Абвастэрэнне палітычнага і сацыяльна-эканамічнага крызісу ў Расіі восенню 1917 г. Барацьба агульнарасійскіх і беларускіх партый за выбар шляхоў грамадскага развіцця. Бальшавізацыя Саветаў. Перамога Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Петраградзе. Абвясчэнне Савецкай улады.

Рэвалюцыйныя падзеі на Беларусі і Заходнім фронце. Утварэнне і пачатак дзейнасці органаў савецкай улады Заходняй вобласці і фронту. Роля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў гістарычным лёсе беларускага народа.

Адносіны беларускіх нацыянальных арганізацый да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Першы Усебеларускі з’езд (снежань 1917 г.) і яго рашэнні.

Ваенная інтэрвенцыя Германіі. Брэсцкі мірны дагавор і яго наступствы.

Спробы фарміравання беларускай дзяржаўнасці на нацыянальна-дэмакратычнай аснове. Абвясчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі (БНР). Захады БНР ў галіне дзяржаўнага будаўніцтва і культурна-асветніцкай сферы. Знешнепалітычныя арыентацыі БНР. Палітычны крызіс БНР.

Завяршэнне нямецкай акупацыі Беларусі. Шляхі фарміравання беларускай дзяржаўнасці на класава-рэвалюцыйнай аснове. Дзейнасць Беларускага нацыянальнага камісарыята і Беларускіх секцый РКП(б) па стварэнню Беларускай савецкай рэспублікі. Пазіцыя бальшавікоў у беларускім пытанні. Абвясчэнне ССРБ. Першы

Усебеларускі з'езд саветаў. Утварэнне Літоўска-Беларускай ССР (ЛітБел).

Савецка-польская вайна. Палітыка Ю. Пілсудскага ў адносінах да Беларусі. Барацьба супраць польскіх інтэрвентаў. Завяршэнне савецка-польскай вайны. Другое абвяшчэнне ССРБ. Рызскі мірны дагавор у лесе беларусаў. Беларускае пытанне пры афармленні Версальска-Вашынгтонскай сістэмы.

11. СВЕТ І БЕЛАРУСЬ У МІЖВАЕННЫ ПЕРЫЯД (1921–1939 гг.) (4 гадзіны)

Асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця Еўропы ў міжваенны перыяд. Цяжкасці пасляваеннага аднаўлення.

Асаблівасці пераходу БССР да мірнага жыцця. Крызіс палітыкі «ваеннага камунізму».

Аб'яднанне савецкіх рэспублік у адзіным дзяржаўным саюзе. Удзел БССР ва ўтварэнні СССР.

Шляхі і метады будаўніцтва індустрыяльнага грамадства ў СССР. Савецкая Беларусь ва ўмовах нэпа. Аднаўленне прамысловасці. Сельская гаспадарка. Развіццё кааперацыі. Вынікі аднаўлення гаспадаркі рэспублікі і перспектывы развіцця.

Устанаўленне савецкай грамадска-палітычнай сістэмы ў БССР і яе асноўныя характарыстыкі. Праявы адміністрацыйна-бюракратычнай і нацыянальна-дэмакратычнай тэндэнцый. Вяртанне ўсходніх тэрыторый рэспублікі. Усталяванне аднапартыйнасці. Канстытуцыйнае афармленне савецкай палітычнай сістэмы ў БССР.

Спраба нацыянальна-культурнага адраджэння. Палітыка беларусізацыі: мэты, асноўныя накірункі, ажыццяўленне і вынікі.

Згортванне нэпа і усталяванне сістэмы «дзяржаўнага сацыялізму» ў СССР і БССР. Пераход да карэнных сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў. Ажыццяўленне індустрыялізацыі ў БССР: характар, дасягненні, выдаткі. Асаблівасці калектывізацыі ў БССР, яе вынікі.

Згортванне беларусізацыі. Сканцэнтраванне функцый заканадаўчай, выканаўчай і судовай улады ў руках дзяржаўна-палітычнага апарата. Палітычныя рэпрэсіі ў БССР, іх трагічныя наступствы.

Агульныя вынікі сацыяльна-эканамічных і палітычных пераўтварэнняў 20–30-х гг. XX ст. у СССР і БССР.

Рыжскі мір у гістарычным лёсе беларускага народа. Заходняя Беларусь у складзе Польшчы. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча беларускіх зямель у складзе Польскай дзяржавы. Стан і характар прамысловага развіцця Заходняй Беларусі. Аграрнае пытанне. Становішча сялян.

Нацыянальны прыгнёт і палітычнае бяспраўе працоўных Заходняй Беларусі. Санацыйны рэжым.

Сацыяльны і нацыянальна-вызваленчы рух у Заходняй Беларусі. Дзейнасць беларускіх палітычных партый і арганізацый (КПЗБ, БСРГ, ТБШ і інш.).

Культурныя дасягненні Заходняй Беларусі.

12. БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ (4 гадзіны)

Свет напярэдадні Другой сусветнай вайны. Міжнародная дзейнасць Германіі ў 30-х гадах XX ст. Ачагі ваеннай напружанасці (Далёкі Усход, Еўропа, Афрыка). Фарміраванне фашысцкага блоку. Антыкамінтэрнаўскі пакт. СССР і Ліга Нацый. Грамадзянская вайна ў Іспаніі.

Мюнхенскае пагадненне. Падзел Чэхаславакіі. Спроба стварэння сістэмы калектыўнай бяспекі ў Еўропе. СССР у перадваенныя гады. Мерапрыемствы па ўмацаванню абароназдольнасці краіны. Узброеныя сілы Савецкага Саюза.

Савецка-французска-англійскія перамовы. Савецка-германскія дагаворы. Пакт Молатава-Рыбентропа. Сакрэтны пратакол.

Напад Германіі на Польшчу. Пачатак Другой сусветнай вайны. Прычыны і характар вайны. Уступленне войск Чырвонай Арміі ў заходнія вобласці Беларусі і Украіны. Уз'яднанне Заходняй Беларусі і БССР. Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя пераўтварэнні ў заходніх абласцях БССР. Адміністрацыйна-тэрытарыяльныя змены. Перадача Вільні і Віленскай вобласці Літве.

Становішча ў заходніх рэгіёнах Савецкага Саюза. СССР і краіны Балтыі. Савецка-фінская вайна. Удзел беларусаў у фінскай кампаніі.

План «Барбароса»: падрыхтоўка Германіі да вайны з СССР. Напад Германіі на СССР. Абарончыя баі на тэрыторыі Беларусі.

Гераізм савецкіх воінаў. Эвакуацыя насельніцтва, матэрыяльных рэсурсаў і іншых каштоўнасцяў у тыл СССР. Прычыны няўдач Чырвонай Арміі летам–восенню 1941 г.

Акупацыйны рэжым на Беларусі. Генеральны план «Ост». Ваенна-эканамічныя мэты захопнікаў. Тэрытарыяльны падзел акупіраваных заходніх рэгіёнаў СССР. Генеральная акруга Беларусь. Палітыка генацыду. Знішчэнне насельніцтва і ваенна-палонных. Карныя экспедыцыі. Канцэнтрацыйныя лагеры, турмы. Гета. Вываз насельніцтва на прымусовую працу ў Германію. Калабарацыянізм. Эканамічная палітыка германскіх акупацыйных улад. Рабаванне матэрыяльных рэсурсаў і культурных каштоўнасцяў. Штодзённасць жыцця насельніцтва ва ўмовах акупацыі.

Станаўленне і развіццё партызанскага руху і падпольнай барацьбы. Баявая дзейнасць партызан. Роля партызанскага руху ў барацьбе супраць германскіх захопнікаў. Партыйнае, камсамольскае, антыфашысцкае падполле. Формы і метады барацьбы патрыётаў. Узаемаадносінны і ўзаемадзеянне падпольшчыкаў і партызан. «Рэйкавая вайна».

Армія Краёва і яе формы барацьбы. Узаемаадносінны Арміі Краёвай з савецкімі партызанамі і мясцовым насельніцтвам.

Пачатак вызвалення Беларусі. Узаемадзеянне партызан, насельніцтва і войск Чырвонай Арміі. Беларуская наступальная аперацыя «Багратыён». Вызваленне Мінска. Выгнанне германскіх захопнікаў з тэрыторыі Беларусі. Пачатак аднаўлення народнай гаспадаркі рэспублікі.

Заканчэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў. Разгром германскай арміі. Завяршэнне вайны ў Еўропе. Капітуляцыя Германіі. Капітуляцыя Японіі. Вынікі і ўрокі Другой сусветнай вайны.

Беларусы на франтах Вялікай Айчыннай вайны і ў савецкім тыле. Уклад беларускага народа ў Перамогу. Палітычныя і эканамічныя наступствы другой сусветнай вайны для СССР і БССР. Людскія, матэрыяльныя і культурныя страты Беларусі ў час вайны.

13. СССР ВА ЎМОВАХ СПАБОРНІЦТВА І КАНФРАНТАЦЫІ СУПРАЦЬЛЕГЛЫХ САЦЫЯЛЬНА-ПАЛІТЫЧНЫХ СІСТЭМ. АСНОЎНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ РАЗВІЦЦА БССР У ДРУГОЙ ПАЛОВЕ 1940-х – 1980-я гг. (4 гадзіны)

Пасляваеннае пераўладкаванне свету. Складванне новай сістэмы міжнародных зносін. Уплыў СССР на характар грамадска-палітычных пераўтварэнняў у краінах Цэтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы. Арганізацыя сацыялістычнага лагера. «Халодная вайна». Стварэнне ваенна-палітычных блокаў.

Асаблівасці грамадска-палітычнай сітуацыі ў БССР у пасляваеннае дзесяцігоддзе. Аднаўленне народнай гаспадаркі БССР пасля вайны. Стварэнне і развіццё новых галін прамысловасці (машынабудавання, металаапрацоўкі, хімічнай, нафтахімічнай). Ператварэнне БССР ў індустрыяльна развітую краіну. Супярэчлівае развіццё сельскай гаспадаркі.

Асуджэнне культуры асобы Сталіна. Спробы дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў другой палове 1950-х – першай палове 1960-х гг. Спробы кіраўніцтва СССР мадэрнізаваць народную гаспадарку сацыяльна-эканамічнымі рэформамі 1950-х – першай паловы 1960-х гг. Экстэнсіўны характар гаспадаркі. Асаблівасці выкарыстання дасягненняў навукова-тэхнічнай рэвалюцыі ў БССР. Урбанізацыя і яе вынікі.

Савецкая грамадска-палітычная сістэма ў другой палове 1960-х – першай палове 1980-х гг. Канстытуцыйнае замацаванне кіруючай ролі Камуністычнай партыі ў грамадстве. Развіццё сельскай гаспадаркі і прамысловасці БССР у другой палове 1960-х – першай палове 1980-х гг. Уплыў аварыі на Чарнобыльскай АЭС і іншых экалагічных праблем на развіццё гаспадаркі. Прычыны замаруджвання тэмпаў росту народнай гаспадаркі ў першай палове 1980-х гг. Узнікненне цяжкасцей у сацыяльнай сферы.

Удзел БССР у заснаванні і дзейнасці ААН. Роля і месца БССР на міжнароднай арэне ва ўмовах супрацьстаяння дзвюх грамадска-палітычных сістэм.

Курс на паскарэнне сацыяльна-эканамічнага жыцця ў СССР. Палітыка перабудовы. Прынцыповыя змены ў знешняй палітыцы Савецкага Саюза. Завяршэнне «халоднай вайны». Прызнанне

прыярытэту агульначалавечых каштоўнасцей пры вырашэнні глабальных і рэгіянальных праблем. Новыя суадносіны сіл на міжнароднай арэне.

Спробы мадэрнізацыі савецкай грамадска-палітычнай і эканамічнай сістэмы. Змены ў духоўным жыцці беларускага грамадства ў другой палове 1980-х гг.

14. СТАНАЎЛЕННЕ СУВЕРЭННАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ (1990–2009 гг.) (2 гадзіны)

Нарастанне крызісу савецкай сістэмы. Распад СССР і новыя суадносіны сіл на сусветнай арэне. Абвяшчэнне суверэнітэту савецкіх рэспублік. Прыняцце Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце БССР 27 ліпеня 1990 г. Утварэнне Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Абвяшчэнне Рэспублікі Беларусь. Заканадаўча-прававое афармленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь. Прыняцце Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 15 сакавіка 1994 г. Выбары Першага Прэзідэнта РБ.

Асноўныя тэндэнцыі грамадска-палітычнага развіцця Рэспублікі Беларусь. Вынікі рэспубліканскіх рэферэндумаў 1995, 1996, 2004 гг. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь са змяненнямі і дапаўненнямі, прынятымі на рэспубліканскім рэферэндуме 1996 г. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (2001, 2006 гг.). Складванне шматпартыйнасці. Фарміраванне ідэалогіі беларускай дзяржавы.

Асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь. Пошук шляхоў пераходу да рыначнай эканомікі. Распрацоўка нацыянальнай стратэгіі ўстойлівага эканамічнага развіцця краіны. Галоўныя мэты і асноўныя элементы беларускай мадэлі сацыяльна арыентаванай эканомікі, сродкі яе рэалізацыі і дасягненні. Роля Усебеларускіх народных сходаў у прыняцці планаў сацыяльна-эканамічнага развіцця рэспублікі.

Геапалітычнае становішча Рэспублікі Беларусь. Роля Беларусі ў стварэнні і станаўленні СНД. Працэс стварэння Саюза Беларусі і Расіі. Месца Рэспублікі Беларусь у інтэграцыйных працэсах на постсавецкай і еўразійскай прасторы. Асноўныя тэндэнцыі знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь ва ўмовах глабалізацыі. Рэспубліка Беларусь – раўнапраўны член сусветнай супольнасці.

ТЭМЫ СЕМІНАРСКІХ ЗАНЯТКАЎ І ІХ ЗМЕСТ

1. УВОДЗІНЫ

План

1. Прадмет і задачы гістарычнай навукі, яе месца ў сістэме гуманітарных ведаў.
2. Гісторыя Беларусі як складаная частка ўсходнеславянскай і агульнаеўрапейскай гісторыі. Перыядызацыя айчыннай гісторыі.
3. Галоўныя крыніцы гісторыі Беларусі.
4. Развіццё айчыннай гістарыяграфіі. Сучасны стан навуковай распрацоўкі гісторыі Беларусі.

Тэмы рэфератаў

1. Летапісы як гістарычныя крыніцы.
2. Я. Карскі і яго праца «Беларусы».
3. Знакамітыя гісторыкі Беларусі: В. Ластоўскі, У. Ігнатоўскі, М. Доўнар-Запольскі.
4. Нумізматыка як дапаможная гістарычная дысцыпліна.

Літаратура

Беларусы: гістарычна-этнаграфічныя даследаванні: у 8 т. / рэдкал.: В.К. Бандарчык (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Бел. навука, 1998–2005. – Т. 3: Гісторыя этналагічнага вывучэння / В.К. Бандарчык [і інш.]. – 1999. – 365 с.

Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь: матэрыялы круглага стала ў Інстытуце гісторыі НАН Беларусі // Беларускі гістарычны часопіс. – 2006. – № 10. – С. 3–18; № 11. – С. 3–18; № 12. – С. 3–22; 2007. – № 1. – С. 3–23.

Грыцкевіч, В. Крыніцы гістарычныя / В. Грыцкевіч // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 4. – С. 277–278.

Каханойскі, Алесь. Гісторыя / Алесь Каханойскі // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 3. – С. 32–37.

Лінднэр, Р. Гісторыя і ўлада: нацыянальны працэс і гістарычная палітыка ў Беларусі XIX–XX ст. / Р. Лінднэр. – СПб.: Неўскі прасцяг, 2005. – 540 с.

Методологические проблемы истории: учебное пособие / под общей ред. В.Н. Сидорцова. – Минск: ТетраСистемс, 2006. – 348 с.

Слука, А.Г. Нацыянальная ідэя: шлях народа: генезіс праблемы / А.Г. Слука. – Минск: РІВШ, 2005. – 426 с.

Тойнби, А.Дж. Постижение истории: избранное / А.Дж. Тойнби – М.: Айрис пресс, 2006. – 637 с.

Трещенок, Я.И. Государственная идеология и национальная идея Республики Беларусь / Я.И. Трещенок. – Могилёв: МГУ, 2006. – 134 с.

Штыхаў, Г. Гістарыяграфія гісторыі Беларусі / Г. Штыхаў [і інш.] // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Минск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 3. – 1996. – С. 16–31.

Ясперс, К. Смысл и назначение истории / К. Ясперс. – М.: Республика, 1994. – 247 с.

2. СВЕТ І БЕЛАРУСЬ У СТАРАЖЫТНЫ ПЕРЫЯД

План

1. Першабытнае грамадства – агульны этап ў гісторыі чалавецтва.
2. Насельніцтва Беларусі ў каменным веку.
3. Плямёны Беларусі ў бронзавым веку.
4. Развіццё грамадства на тэрыторыі Беларусі ў жалезным веку.

Тэмы рэфератаў

1. Сучасныя навуковыя ўяўленні аб паходжанні чалавека.
2. Тапаніміка Беларусі як гістарычная крыніца.
3. «Вялікае перасяленне народаў» і Беларусь.
4. Балцкі перыяд у старажытнай гісторыі Беларусі.

Літаратура

Археалогія Беларусі. У 4 т. Т. 1. Каменны і бронзавы вякі / пад рэд. М.М. Чарняўскага, А.Г. Калечыца. – Мінск: Беларуская навука, 1997. – 422 с.

Археалогія Беларусі. У 4 т. Т. 2. Жалезны век і ранняе сярэднявечча / навук. рэд. В.І. Шадыра, В.С. Вяргей. – Мінск: Беларуская навука, 1999. – 501 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 1: Старажытная Беларусь: ад першапачатковага засялення да сярэдзіны XIII ст. – 2000. – 351 с.

Загорульский, Э.М. Древняя история Белоруссии: очерки этнической истории и материальной культуры (до IX в.) / Э.М. Загорульский. – Минск: БГУ, 1977. – 182 с.

Першиц, А.И. История первобытного общества / А.И. Першиц, А.Л. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 2001. – 317 с.

Калечыц, А.Г. Першыя людзі на зямлі Беларусі: вучэбны дапаможнік / А.Г. Калечыц. – Мінск: Бел. навука, 2007. – 70 с.

Пілецкі, В.А. Першабытнае грамадства на Беларусі: вучэбны дапаможнік / В.А. Пілецкі. – Мінск: Бел. дзярж. універсітэт імя М. Танка, 1996. – 48 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

3. СТАНАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ ЁСХОДНІХ СЛАВЯН (IX – першая палова XIII стст.)

План

1. Фарміраванне раннефеадальных дзяржаўных утварэнняў ва ўсходніх славян. Пачатак Русі. Кіеўская Русь.

2. Першыя дзяржаўныя ўтварэнні на землях Беларусі (Полацкае і Тураўскае княствы). Дзяржаўны лад у землях-княствах.

3. Эканамічныя ўклады, грамадскі лад, гаспадарка на землях Беларусі ва ўмовах станаўлення феадалізму.

4. Прыняцце і распаўсюджванне хрысціянства.

Тэмы рэфератаў

1. Усяслаў Чарадзеі і яго дзяржаўна-палітычная дзейнасць.
2. Зямлі Панямоння ў раннім сярэднявеччы (IX – перш. пал. XIII стст.).
3. Гарады Беларусі ў раннім сярэднявеччы (IX – перш. пал. XIII стст.).
4. Заступніца зямлі Беларускай – Ефрасіння Полацкая.
5. Барацьба насельніцтва беларускіх зямель з іншаземнымі захопнікамі (XIII ст.).

Літаратура

Арлоў, У.А. Таямніцы полацкай гісторыі / У.А. Арлоў. – Мінск: Польша, 2000. – 272 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 1: Старажытная Беларусь: ад першапачатковага засялення да сярэдзіны XIII ст. – 2000. – 351 с.

Ермаловіч, М.І. Старажытная Беларусь. Полацкі і Навагародскі перыяд / М.І. Ермаловіч. – Мінск: Маст. літ., 1990. – 365 с.

Лабынцаў, Ю.А. Старая казка Палесся (Турава-Пінская зямля) / Ю.А. Лабынцаў. – Мінск: Польша, 1993. – 144 с.

Лысенко, П.Ф. Туровская земля IX–XIII вв. / П.Ф. Лысенко. – Мінск: Бел. навука, 2001. – 266 с.

Пашуто, В.Т. Древнерусское наследие и исторические судьбы восточного славянства / В.Т. Пашуто, Б.Н. Флоря, А.Л. Хорошкевич. – М.: Наука, 1982. – 262 с.

Піліпенка, М.Ф. Фарміраванне Русі / М.Ф. Піліпенка // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў: навуковае выданне. – Мінск: БелЭн, 2000. – С. 30–43.

Седов, В.В. Славяне. Древнерусская народность: историко-археологические исследования: избранные труды / В.В. Седов. – М.: Знак, 2005. – 943 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

Юхо, Я.А. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі: у 2 ч. / Я.А. Юхо. – Мінск: РІВШ, 2000. – Ч. 1. – 349 с.

4. БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ Ў СКЛАДЗЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА, РУСКАГА І ЖАМОЙЦКАГА (сярэдзіна XIII – першая палова XVI стст.)

План

1. Утварэнне ВКЛ і ўваходжанне беларускіх зямель у яго склад. Крэўская унія (1385 г.)
2. Асноўныя накірункі знешняй палітыкі ВКЛ, барацьба за гегемонію ва Усходняй Еўропе ў XIV–XVI стст.
3. Дзяржаўны і грамадскі лад Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага.
4. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у складзе ВКЛ. Аграрная рэформа Жыгімонта Аўгуста (валочная памера).
5. Этнічныя працэсы на землях Беларусі. Фарміраванне беларускай народнасці.

Тэмы рэфератаў

1. Літва летапісная і Літва сучасная.
2. Грунвальдская бітва (1410 г.)
3. Тэорыі паходжання беларусаў.
4. Паходжанне і ўсталяванне назвы «Белая Русь».
5. Беларускі феадальны горад.
6. Крыніцы права ў ВКЛ.

Літаратура

Вішнеўскі, А.Ф. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі / А.Ф. Вішнеўскі. – Мінск: Тетра Системс, 2005. – 188 с.

Вялікае княства Літоўскае: энцыклапедыя: у 2 т. / гал. рэд Г.П. Пашкоў. – Мінск: БелЭн, 2005–2006. – 2 т.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 2: Беларусь у перыяд Вялікага княства Літоўскага / рэд. Ю. Бохан, Г. Галенчанка. – 2008. – 685 с.

Грыцкевіч, А.П. Вялікае княства Літоўскае / А.П. Грыцкевіч [і інш.] // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.:

Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 2. – 1994. – С. 387–423.

Дзмітрачкоў, П.Ф. Беларусь у складзе Вялікага княства Літоўскага (другая палова XIII – першая палова XVII стст.): вучэбны дапаможнік / П.Ф. Дзмітрачкоў. – Магілёў: МДУ імя А.А. Куляшова, 2003. – 84 с.

Ермаловіч, М.І. Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае / М.І. Ермаловіч. – Мінск: Беллітфонд, 2003. – 435 с.

Краўцэвіч, А.К. Стварэнне Вялікага княства Літоўскага / А.К. Краўцэвіч. – Беласток: Вышэйшая Школа Публічнай Адміністрацыі, 2008. – 196 с.

Насевіч, В.Л. Пачаткі Вялікага княства Літоўскага: падзеі і асобы / В.Л. Насевіч. – Мінск: Польша, 1993. – 160 с.

Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 г.: тэксты, даведкі, каментарыі. – Мінск: Беларусь, 2002. – 206 с.

Чаропка, В.К. Уладары Вялікага княства / В.К. Чаропка. – Мінск: Беларусь, 2002. – 605 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Беларусі, 2003. – 243 с.

Юхо, Я.А. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі: у 2 ч. / Я.А. Юхо. – Мінск: РІВШ, 2000. – Ч.1. – 349 с.

5. КУЛЬТУРА БЕЛАРУСКІХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОВСКАГА, РУСКАГА І ЖАМОЙЦКАГА (сярэдня XIII - першая палова XVI стст.)

План

1. Адраджэнне і Рэфармацыя на Беларусі. Фарміраванне этнічнай самасвядомасці беларусаў.

2. Ф.Скарына – першадрукар, асветнік і гуманіст.

3. Фарміраванне старабеларускай мовы. Літаратура. Светапогляд і гуманістычная дзейнасць М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага.

4. Архітэктура, выяўленчае, тэатральна-музычнае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва на беларускіх землях.

Тэмы рэфератаў

1. Уклад беларускай культуры ў скарбніцу агульнаеўрапейскай культуры эпохі Адраджэння.
2. Батлейка – беларускі народны лялечны тэатр.
3. Старажытныя замкі Беларусі.
4. Летапісанне ў Вялікім княстве Літоўскім.

Літаратура

Асветнікі зямлі Беларускай. Х – пачатак XX ст.: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2006. – 490 с.

Вялікае княства Літоўскае: энцыклапедыя: у 2 т. / гал. рэд Г.П. Пашкоў. – Мінск: БелЭн, 2005–2006. – Т. 1. – 2005. – 684 с.; Т. 2. – 2006. – 788 с.

Вялікае княства Літоўскае. Культура і асвета / Т.В. Габрусь [і інш.] // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 2. – 1994. – С. 406–412.

Гарэцкі, М. Гісторыя беларускае літаратуры / М. Гарэцкі. – Мінск: Маст. літ., 1992. – 476 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 2: Беларусь у перыяд Вялікага княства Літоўскага / рэд. Ю. Бохан, Г. Галенчанка. – 2008. – 685 с.

Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. / рэдкал.: С.В. Марцэлеў [і інш.]. – Мінск: Навука і тэхніка, 1988. – Т.1: Ад старажытных часоў да другой паловы XVI ст. – 302 с.

Дзмітрачкоў, П.Ф. Беларусь у складзе Вялікага княства Літоўскага (другая палова XIII – першая палова XVII стст.): вучэбны дапаможнік / П.Ф. Дзмітрачкоў. – Магілёў: МДУ імя А.А. Куляшова, 2003. – 84 с.

Козел, А.А. Философская мысль Беларуси: учебное пособие / А.А. Козел. – Минск: Амалфея, 2004. – 350 с.

Культурология: теория и история культуры / под общ. ред. И.Е. Ширшова. – Минск: БГЭУ, 2004. – 512 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Беларуская навука, 2004. – 442 с.

Рэлігія і царква на Беларусі: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.] – Мінск: БелЭн, 2001. – 365 с.

Францызск Скарына і яго час: энцыклапедычны даведнік. – Мінск: БелСЭ, 1988. – 607 с.

Страчаная спадчына / Т.В. Габрусь [і інш.]. – Мінск: Беларусь, 2003. – 350 с.

Ткачоў, М.А. Замкі і людзі / М.А. Ткачоў. – Мінск: Навука і тэхніка, 1991. – 180 с.

Трусаў, А.А. Манументальнае дойлідства Беларусі XI–XVIII стст.: гісторыя будаўнічай тэхнікі / А.А. Трусаў. – Мінск: ТАА «Лекцыя», 2001. – 203 с.

6. РАЗВІЦЦЁ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА, РУСКАГА І ЖАМОЙЦКАГА Ё СКЛАДЗЕ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ НА ПАЧАТКУ НОВАГА ЧАСУ (другая палова XVI – XVIII стст.)

План

1. Люблінская унія (1569 г.) і ўтварэнне Рэчы Паспалітай. Умовы аб'яднання ВКЛ і Польшчы.

2. ВКЛ у палітычнай сістэме Рэчы Паспалітай.

3. Сацыяльна-эканамічнае становішча беларускіх зямель у складзе Рэчы Паспалітай. Стан сельскай гаспадаркі. Эканамічнае развіццё гарадоў і мястэчак.

4. Абвастранне палітычнага крызісу ў Рэчы Паспалітай у 1760–1770-я гг. Спробы ажыццяўлення рэформ. Падзелы Рэчы Паспалітай і далучэнне беларускіх зямель да Расійскай імперыі.

Тэмы рэфератаў

1. Гістарычныя партрэты: С. Баторый, Л. Сапега, С. Панятоўскі, Т. Касцюшка.

2. Ваенныя дзеянні на Беларусі ў 1648–1667 гг. і іх наступствы для беларускіх зямель.

3. Паўстанне 1794 г. пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі, яго ход і вынікі.

4. Рэч Паспалітая ў еўрапейскіх канфліктах XVIII ст.

5. Распрацоўка і прыняцце Статута ВКЛ 1588 г.

Літаратура

Асветнікі зямлі Беларускай. Х – пачатак ХХ ст.: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2006. – 490 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 3: Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII–XVIII стст.) / рэд. Ю. Бохан, П. Лойка. – 2007. – 343 с.

Ермаловіч, М.І. Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае / М.І. Ермаловіч. – Мінск: Беллітфонд, 2003. – 435 с.

Мальдзіс, А.В. Як жылі нашы продкі ў XVIII стагоддзі / А.В. Мальдзіс. – Мінск: ТАА «Лімарыус», 2001. – 383 с.

Снапкоўскі, У.Е. Гісторыя знешняй палітыкі Беларусі: вучэбны дапаможнік: у 2 ч. – Мінск: БДУ, 2003. – Ч.1: Ад пачаткаў дзяржаўнасці да канца XVIII ст. – 280 с.

Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 г.: тэксты, даведкі, каментарыі. – Мінск: Беларусь, 2002. – 206 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

Юхо, Я.А. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі: у 2 ч. / Я.А. Юхо. – Мінск: РІВШ, 2000. – Ч. 1. – 349 с.

7. РАЗВІЦЦЁ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСКІХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ (другая палова XVI–XVIII стст.)

План

1. Царкоўна-рэлігійныя адносіны ў Рэчы Паспалітай. Берасцейская царкоўная унія (1596 г.): прычыны, сутнасць, наступствы.

2. Грамадска-палітычная думка і літаратура. Распаўсюджванне ідэй Асветніцтва.

3. Школьная асвета і выхаванне. Развіццё навуковых ведаў.

4. Архітэктура і мастацтва Беларусі.

Тэмы рэфератаў

1. Прыватныя тэатры на Беларусі.
2. Слуцкія паясы – шэдэўры беларускага мастацтва.
3. Нясвіж і Радзівілы ў XVI–XVIII стст.
4. Казімір Семяновіч – інжынер, тэарэтык артылерыі, гуманіст.
5. Культурна-асветніцкая дзейнасць езуітаў на землях Беларусі.
6. Уніяцкая царква ў нацыянальна-культурным жыцці беларусаў.

Літаратура

Асветнікі зямлі Беларускай. X – пачатак XX ст.: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2006. – 490 с.

Баландзін, К.І. Культурнае развіццё Беларусі ў XVII–XVIII стагоддзях: вучэбны дапаможнік / К.І. Баландзін. – Мінск: БДПА, 1994. – 40 с.

Барышев, Г.И. Театральная культура Белоруссии XVIII в. / Г.И. Барышев. – Минск: Наука і тэхніка, 1992. – 243 с.

Гарэцкі, М. Гісторыя беларускае літаратуры / М. Гарэцкі. – Мінск: Маст. літ., 1992. – 476 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 3: Беларусь у часы Рэчы Паспалітай (XVII–XVIII стст.) / рэд. Ю. Бохан, П. Лойка. – 2007. – 343 с.

Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. / рэдкал.: С.В. Марцэлеў [і інш.]. – Мінск: Навука і тэхніка, 1988. – Т. 2: Другая палова XVI – канец XVIII стагоддзя – 382 с.

Культурология: теория и история культуры / под общ. ред. И.Е. Ширшова. – Минск: БГЭУ, 2004. – 512 с.

Мальдзіс, А.В. Як жылі нашы продкі ў XVIII стагоддзі / А.В. Мальдзіс. – Мінск: ТАА «Лімарыус», 2001. – 383 с.

Падокшын, С.А. Беларуская думка ў кантэксце гісторыі і культуры / С.А. Падокшын. – Мінск: Беларуская навука, 2003. – 315 с.

Падокшын, С.А. Унія. Дзяржаўнасць. Культура: філасофска-гістарычны аналіз / С.А. Падокшын. – Мінск: Бел. навука, 1998. – 110 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Беларуская навука, 2004. – 442 с.

Страчаная спадчына / Т.В. Габрусь [і інш.]. – Мінск: Беларусь, 2003. – 350 с.

Трусаў, А.А. Манументальнае дойдства Беларусі XI–XVIII стст.: гісторыя будаўнічай тэхнікі / А.А. Трусаў. – Мінск: ТАА «Лекцыя», 2001. – 203 с.

Унія в документах / сост. В.А. Теплова, З.И. Зуева. – Минск: Лучи Софии, 1997. – 518 с.

8. ПАЛІТЫЧНАЕ І САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ БЕЛАРУСКІХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ РАСІЙСКОЙ ІМПЕРЫІ

План

1. Асноўныя накірункі палітыкі царызма на беларускіх землях.
2. Асаблівасці развіцця гаспадаркі Беларусі. Эканамічныя рэформы XIX – пачатку XX стст.
3. Фарміраванне беларускай нацыі.
4. Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух.

Тэмы рэфератаў

1. Беларускія старонкі дэкабрыстаў.
2. Беларусь у вайне 1812 г.
3. Рэвалюцыя 1905–1907 гг. на Беларусі.
4. Нацыянальная самасвядомасць беларусаў у XIX – пачатку XX стст.
5. Паўстанне 1863–1864 гг. у Польшчы, Літве і на Беларусі.

Літаратура

Вытокі і этнічнае развіццё / В.К. Бандарчык [і інш.] // Беларусы: гістарычна-этнаграфічныя даследаванні: у 8 т. / рэдкал.: В.К. Бандарчык [і інш.]. – Мінск: Бел. навука, 2001. – Т. 4. – С. 214–279.

Біч, М.В. Беларускае Адраджэнне ў XIX – пачатку XX стст. / М.В. Біч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1993. – 29 с.

Гісторыя Беларусі: з 1795 г. да вясны 1917 г. / пад рэд. І.П. Крэнь, І.І. Коўкель. – Мінск: Аверсэв, 2001. – 397 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 4: Беларусь у складзе Расійскай

імперыі (канец XVIII – пачатак XX стст.) / рэд. В. Яноўская, С. Рудовіч. – 2007. – 518 с.

Гісторыя сялянства Беларусі са старажытных часоў да 1996 г.: у 3 т. / рэдкал.: В.І. Мялешка [і інш]. – Мінск: Беларуская навука, 1997. – Т. 1: Гісторыя сялянства Беларусі ад старажытнасці да 1861 г. – 430 с.

Каліноўскі, К. За нашу вольнасць: творы, дакументы / К. Каліноўскі. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 1999. – 459 с.

Котов А.И. История земельных отношений в Беларуси: с древнейших времен до наших дней: учебное пособие / А.И. Котов. – Минск: Ураджай, 2001. – 156 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

9. КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ Ў XIX – ПАЧАТКУ XX стст.

План

1. Культурная палітыка царскіх улад на Беларусі.
2. Змены ў сістэме адукацыі. Навука. Этнаграфічнае вывучэнне беларускага народа.
3. Фарміраванне новай беларускай літаратурнай мовы і развіццё літаратуры. Перыядычны друк.
4. Характэрныя рысы беларускага дойлідства. Выяўленчае мастацтва. Музыка і тэатр.

Тэмы рэфератаў

1. Беларускія матывы ў творчасці Адама Міцкевіча.
2. Міхаіл Клеафас Агінскі – музыкант і палітык.
3. Гісторыя Беларусі ў мастацкіх творах Н. Орды.
4. Культурнае жыццё Мінска на пачатку XX ст.
5. «Наша Ніва» ў нацыянальным адраджэнні беларусаў (1906–1915 гг.)

Літаратура

Асветнікі зямлі Беларускай. X – пачатак XX ст.: энцыклапедычны даведнік / рэдкал. : Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2006. – 490 с.

Беларусы: гістарычна-этнаграфічныя даследаванні: у 8 т. / рэдкал.: В.К. Бандарчык (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Бел. навука, 1998–2005. – Т. 3: Гісторыя этналагічнага вывучэння / В.К. Бандарчык. – 1999. – 365 с.

Гарэцкі, М. Гісторыя беларускае літаратуры / М. Гарэцкі. – Мінск: Маст. літ., 1992. – 476 с.

Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. / рэдкал.: С.В. Марцэлеў [і інш.]. – Мінск: Навука і тэхніка, 1989. – Т. 3: Канец XVIII – пачатак XX стагоддзя. – 448 с.

Дробаў, Л.М. Беларускія мастакі XIX стагоддзя / Л.М. Дробаў. – Мінск: Выш. школа, 1971. – 157 с.

История белорусской дооктябрьской литературы / редкол: В.В. Борисенко, Ю.С. Пширков, В.А. Черемичкий; АН БССР; Ин-т литературы. – Минск: Наука и техника, 1977. – 620 с.

Культурология: теория и история культуры / под общ. ред. И.Е. Ширшова. – Минск: БГЭУ, 2004. – 512 с.

Лыч, Л. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі. – Мінск: НКФ «Экаперспектыва», 1996. – 453 с.

Мальдзіс, А. І. Падарожжа ў XIX стагоддзе / А.І. Мальдзіс. – Мінск: Народная асвета, 1969. – 173 с.

Няфёд, У.І. Гісторыя беларускага тэатра / У.І. Няфёд. – Мінск: Выш. школа, 1982. – 512 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Бел. навука, 2004. – 442 с.

Чантурия, В.А. История архитектуры Белоруссии / В.А. Чантурия. – Минск: Выш. школа, 1985. – 311 с.

10. БЕЛАРУСЬ НА ПАЧАТКУ НАЙНОЎШАГА ЧАСУ. СТВАРЭННЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

План

1. Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух паміж Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцыямі 1917 г. I Усебеларускі з'езд (снежань 1917 г.) і яго рашэнні.

2. Абвяшчэнне і дзейнасць БНР ва ўмовах нямецкай акупацыі (1918 г.).

3. Самавызначэнне Беларусі на савецкай аснове. Абвяшчэнне ССРБ (студзень 1919 г.): прычыны і палітычныя наступствы. Утварэнне Літоўска-Беларускай ССР.

4. Беларусь у гады савецка-польскай вайны (1919–1920 гг.). Рыжскі мір.

Тэмы рэфератаў

1. Брэсцкі мір і лёс Беларусі.

2. Знешнепалітычныя арыентацыі Рады БНР (сакавік–снежань 1918 г.).

3. Палітычныя партрэты: А. Луцкевіч, Я. Варонка, В. Ластоўскі, З. Жылуновіч, А. Чарвякоў, А. Мяснікоў і інш.

4. Палітыка Ю. Пілсудскага ў адносінах да Беларусі.

Літаратура

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 5: Беларусь у 1917–1945 гг. / рэд. М. Касцюк. – 2006. – 615 с.

Государственность Беларуси. Проблемы формирования в программах политических партий / В.К. Коршук [и др.]. – Минск: БГУ, 1999. – 185 с.

Круталевич, В. История Беларуси: становление национальной державности (1917–1922 гг.) / В. Круталевич. – Минск: Журн. «Право и экономика», 1999. – 385 с.

Круталевич, В.А. На путях самоопределения: БНР–БССР–РБ / В.А. Круталевич. – Минск: Право и экономика, 1995. – 385 с.

Круталевич, В.А. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі (1917–1945 гг.) / В.А. Круталевич, І.А. Юхо. – Мінск: Бел. навука, 2000. – 237 с.

Ладыеў, У.Ф. На пераломе эпох: станаўленне беларускай дзяржаўнасці (1917–1920 гг.) / У.Ф. Ладыеў, П.І. Брыгадзін. – Мінск: БДУ, 1999. – 127 с.

Рудовіч, С. Час выбару: праблема самавызначэння Беларусі ў 1917 годзе / С. Рудовіч. – Мінск: Тэхналогія, 2001. – 200 с.

Сідарэвіч, А.М. Беларуская Народная Рэспубліка / А.М. Сідарэвіч // Эцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.)

[і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003. – Т. 1. – Мінск: БелЭн, 1993. – С. 384–390.

Усебеларускі з’езд 1917 года: сведчанне сучасніка / В. Скалабан // Беларускі гістарычны часопіс. – 1993. – № 1. – С. 7–21.

11. БССР У МІЖВАЕННЫ ПЕРЫЯД (1921–1939 гг.)

План

1. Удзел БССР у стварэнні СССР. Павелічэнне тэрыторыі рэспублікі.
2. Новая эканамічная палітыка, яе сутнасць і значэнне. Асаблівасці правядзення НЭПа на Беларусі.
3. Беларусізацыя як аснова нацыянальна-дзяржаўнай палітыкі ССРБ у 1920-я гг. Яе галоўныя напрамкі, метады ажыццяўлення і вынікі.
4. Адметнасці індустрыялізацыі і калектывізацыі ў БССР.
5. Савецкае грамадства ў канцы 20-х – 30-я гг. Усталяванне рэжыму «дзяржаўнага сацыялізму» ў БССР.

Тэмы рэфератаў

1. Знешняя палітыка СССР: 1920-я – 1930-я гг.
2. Унутрыпартыйная барацьба ў СССР у 1920-я гг.
3. Фарміраванне тэрыторыі БССР у 1917–1926 гг.

Літаратура

Адамушка, У. Палітычныя рэпрэсіі 20–50-х гадоў на Беларусі / У. Адамушка. – Мінск: Беларусь, 1994. – 158 с.

Беларусізацыя, 1920-я гады: дакументы і матэрыялы / пад агул. рэд. Р.П. Платонава, У.К. Коршука. – Мінск: БДУ, 2001. – 268 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 5: Беларусь у 1917–1945 гг. / рэд. М. Касцюк. – 2006. – 615 с.

Касцюк, М. Бальшавіцкая сістэма ўлады на Беларусі / М. Касцюк. – Мінск: ВП «Экаперспектыва», 2000. – 307 с.

Котов, А.И. История земельных отношений в Беларуси: с древнейших времен до наших дней: учебное пособие / А.И. Котов. – Минск: Ураджай, 2001. – 156 с.

Круталевіч, В.А. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі (1917–1945 гг.) / В.А. Круталевіч, І.А. Юхо. – Мінск: Бел. навука, 2000. – 237 с.

Платонаў, Р.П. На крутым павароце: ідэолага-палітычная барацьба на Беларусі ў 1929–1931 гг. Дакументы, матэрыялы, аналіз / Р.П. Платонаў. – Мінск: БелНДЦДАС, 1999. – 384 с.

Сарокін, А.М. На ростанях айчыннай гісторыі. Беларуская вёска: ад Дэкрэта да Кодэкса аб зямлі (1917–1990-я гады) / А.М. Сарокін. – Мінск: Дадатак да часопіса «Права і эканоміка», 1999. – 298 с.

Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

12. КУЛЬТУРНА-ДУХОЎНАЕ ЖЫЦЦЁ НА БЕЛАРУСІ Ў 1920–1930-я гг.

План

1. Ліквідацыя непісьменнасці. Станаўленне новай сістэмы адукацыі ў БССР. Навука.
2. Асаблівасці развіцця беларускай савецкай літаратуры.
3. Развіццё архітэктury. Выяўленчае мастацтва.
4. Тэатральна-музычнае мастацтва Савецкай Беларусі. Беларускі кінематограф.

Тэмы рэфератаў

1. БНТУ (БДПА, БП) – гісторыя ўзнікнення і развіцця (1920–1941 гг.).
2. Феномен Віцебскай мастацкай школы.
3. У.І. Галубок: творчы партрэт.

Літаратура

Андрэева, Е.Г. Гісторыя народнай адукацыі Беларусі (1917–1941): вучэбны дапаможнік / Е.Г. Андрэева. – Мінск: НПТАА «Піан», 2001. – 319 с.

Гарэцкі, М. Гісторыя беларускае літаратуры / М. Гарэцкі. – Мінск: Маст. літ., 1992. – 476 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 5: Беларусь у 1917–1945 гг. / рэд. М. Касцюк. – 2006. – 615 с.

Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. / рэдкал.: С.В. Марцэлеў [і інш.]. – Мінск: Навука і тэхніка, 1987–1994. – Т. 4: 1917–1941. – 1989. – 350 с.

Дробов, Л.Н. Живопись Советской Белоруссии (1917–1975) / Л.Н. Дробов. – Мінск: Выш. школа, 1979. – 301 с.

История белорусской советской литературы / редкол.: И.Я. Науменко [и др.]. – Мінск: Наука и техника, 1977. – 774 с.

Культурология: теория и история культуры / под общ. ред. И.Е. Ширшова. – Мінск: БГЭУ, 2004. – 512 с.

Лыч, Л. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі. – Мінск: НКФ «Экаперспектыва», 1996. – 453 с.

Няфёд, У.І. Гісторыя беларускага тэатра / У.І. Няфёд. – Мінск: Выш. школа, 1982. – 541 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Бел. навука, 2004. – 442 с.

Пічэта, У.І. Пытанне аб вышэйшай школе на Беларусі ў мінулым / У.І. Пічэта. – Мінск: Навука і тэхніка, 1991. – 73 с.

Ходзін, С.М. Гісторыя культуры Беларусі ў 1920–1930-я гг. / С.М. Ходзін. – Мінск, 2001. – 70 с.

Чантурия, В.А. История архитектуры Белоруссии / В.А. Чантурия. – Мінск: Выш. школа, 1985. – 311 с.

13. БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ (1 занятак)

План

1. Міжнародныя адносіны ў 30-я гг. XX ст. Крах Версальска-Вашынгтонскай сістэмы і пачатак другой сусветнай вайны.
2. Нападзенне Германіі на СССР. Абарончыя баі на тэрыторыі Беларусі. Эвакуацыйныя мерапрыемствы.
3. Гітлераўскі акупацыйны рэжым на тэрыторыі Беларусі, яго формы і метады.

Тэмы рэфератаў

1. Штодзённае жыццё насельніцтва Беларусі ва ўмовах акупацыі.
2. Расавая тэорыя нацыстаў і яе ажыццяўленне ў дачыненні да народаў Беларусі.
3. Калабарацыянізм на Беларусі.
4. Маладзёжная палітыка акупацыйных улад.
5. СССР напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны.
6. Беларускія оstarбайтэры.

Літаратура

Беларусь в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 / А.А. Коваленя (рук. авт. коллектива), А.М. Литвин, В.И. Кузьменко [и др.]. – Минск: БЕЛТА, 2005. – 544 с.

Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне, 1941–1945: энцыклапедыя / рэдкал.: І.П. Шамякін (гал. рэд) [і інш.]. – Мінск: БелСЭ, 1990. – 679 с.

Белорусские оstarбайтэры: историко-аналитическое исследование / под ред. Г.Д. Кнацько. – Минск: НАРБ, 2001. – 335 с.

Беляев, А.В. История Беларуси 1917–1985 гг. (советский период): конспект лекций / А.В. Беляев, А.А. Киселев. – Минск: Военная академия Республики Беларусь, 2009. – 97 с.

Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны): учебное пособие / под ред. А.А. Ковалени, Н.С. Сташкевича. – Минск: Изд. центр БГУ, 2004. – 278 с.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 5: Беларусь у 1917–1945 гг. / рэд. М. Касцюк. – 2006. – 615 с.

Коваленя, А.А. Беларусь, 1939–1945 гг. Война и политика / А.А. Коваленя. – Минск: ЗАО «Веды», 2001. – 204 с.

Літвін, А.М. Акупацыя Беларусі (1941–1944): пытанні супраціву і калабарацыі / А.М. Літвін. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 2000. – 287 с.

Нямецка-фашысцкі генацыд на Беларусі (1941–1944): зборнік / склад.: У.М. Міхнюк [і інш.]. – Мінск: БелНДЦДААС, 1995. – 411 с.

Платонов, Р.П. Белоруссия, 1941: известное и неизвестное. По документам Национального архива Республики Беларусь / Р.П. Платонов. – Минск: БелНИЦДААД, 2000. – 208 с.

Туронок, Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй / Ю. Туронок. – Мінск: Беларусь, 1993. – 236 с.

14. БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ (2 занятак)

План

1. Партызанскі і падпольны рух на Беларусі ва ўмовах акупацыі.
2. Аперацыя «Баграціён» і вызваленне Беларусі.
3. Вызваленне краін Еўропы ад фашызму. Завяршэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў. Вынікі вайны для Беларусі.
4. Беларусы на франтах Вялікай Айчыннай вайны і ў савецкім тыле.

Тэмы рэфератаў

1. Армія Краёва на Беларусі.
2. Мінскае падполле ў гады Вялікай Айчыннай вайны.
3. Беларусы ў еўрапейскім Супраціўленні.
4. Літаратура і мастацтва Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.
5. Камсамольска-маладзёжнае падполле Беларусі: 1941–1944.

Літаратура

Беларусь в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 / А.А. Коваленя (рук. авт. коллектива), А.М. Литвин, В.И. Кузьменко [и др.]. – Минск: БЕЛТА, 2005. – 544 с.

Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне, 1941–1945: энцыклапедыя / рэдкал.: І.П. Шамякін (гал. рэд.) [і інш.] – Мінск: БелСЭ, 1990. – 679 с.

Беляев, А.В. История Беларуси 1917–1985 гг. (советский период): конспект лекций / А.В. Беляев, А.А. Киселев. – Минск: Военная академия Республики Беларусь, 2009. – 97 с.

Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны): учебное пособие / под ред. А.А. Ковалени, Н.С. Сташкевича. – Минск: Изд. центр БГУ, 2004. – 278 с.

Всенародная борьба в Белоруссии против немецко-фашистских захватчиков в годы Великой Отечественной войны: в 3 т. / А.Т. Кузьмин (гл. ред.). – Минск: Беларусь, 1983–1985.

Всенародное партизанское движение в Белоруссии в годы Великой Отечественной войны. Документы и материалы: в 3 т. – Минск: Беларусь, 1967–1982.

Гісторыя Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: М. Касцюк (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Экаперспектыва, 2000–2008. – Т. 5: Беларусь у 1917–1945 гг. / рэд. М. Касцюк. – 2006. – 615 с.

Долготович, Б.Д. Беларусь в годы Великой Отечественной войны / Б.Д. Долготович. – Минск: Польша, 1994. – 141 с.

Коваленя, А.А. Беларусь, 1939–1945 гг. Война и политика / А.А. Коваленя. – Минск: ЗАО «Веды», 2001. – 204 с.

Лемяшонак, У.І. Вываленне – без грыфа «Сакрэтна!» / У.І. Лемяшонак. – Мінск: Польша, 1996. – 151 с.

Літвін, А.М. Акупацыя Беларусі (1941–1944): пытанні супраціву і калабарацыі / А.М. Літвін. – Мінск: Беларускі кнігазбор, 2000. – 287 с.

Мінскае антыфашысцкае падполле / Я.І. Бараноўскі [і інш.]. – Мінск: Беларусь, 1995. – 256 с.

Сямашка, Я.І. Армія Краёва на Беларусі / Я.І. Сямашка. – Мінск: Бел. выд. таварыства «Хата», 1994. – 269 с.

15. АСНОЎНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ РАЗВІЦЦА БССР У ДРУГОЙ ПАЛОВЕ 1940-х – 1980-я гг.

План

1. БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе. Асаблівасці працэсу аднаўлення народнай гаспадаркі.
2. Грамадска-палітычнае жыццё БССР ва ўмовах хрушчоўскай «адлігі». Спробы рэфармавання эканомікі ў 1950–1960-х гг.
3. Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у 1970–1980-х гг. Асаблівасці духоўнага і грамадскага жыцця рэспублікі ў гады «застоя».
4. Развіццё культуры Беларусі ў другой палове 1940-х – 1980-я гг.

Тэмы рэфератаў

1. Удзел БССР у заснаванні і дзейнасці ААН.
2. П.М. Машэраў – Першы сакратар ЦК КПБ.
3. Канстытуцыя БССР 1978 г.

4. Гаспадарчая рэформа 1965 г.: дасягненні і недахопы.
5. М.С. Хрушчоў: палітычны партрэт.

Літаратура

- Антонович, С.В. Пётр Машеров: Жизнь, судьба, память... / С.В. Антонович. – Минск: Юнацтва, 1998. – 349 с.
- Беларусь на мяжы тысячагоддзяў / рэдкал.: А.П. Вайтовіч [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2000. – 432 с.
- Дробов, Л.Н. Живопись Советской Белоруссии (1917–1975 гг.) / Л.Н. Дробов. – Минск: Выш. школа, 1979. – 301 с.
- Касцюк, М.П. Бальшавіцкая сістэма ўлады на Беларусі / М.П. Касцюк. – Мінск: ВП «Экаперспектыва», 2000. – 307 с.
- Круталевич, В.А. На путях самоопределения: БНР–БССР–РБ / В.А. Круталевич. – Минск, 1995. – 385 с.
- Лыч, Л. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі. – Мінск: НКФ «Экаперспектыва», 1996. – 453 с.
- Новік, Я.К. Беларусь у перыяд правядзення рэформ: Сучасная праблема сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця (1985–1995 гг.) / Я.К. Новік, Л.Ю. Жданко. – Мінск: БДУІР, 1995. – 101 с.
- Парфянкаў, У.Я. Беларусь у міжнародным супольніцтве (1945–1995 гг.) / У.Я. Парфянкаў. – Мінск: БДУІР, 1995. – 72 с.
- Снапковский, В.Е. Белорусская ССР в ООН (1945–1985 гг.) / В.Е. Снапковский. – Минск: Наука и техника, 1985. – 157 с.
- Сарокін, А.М. На ростанях айчыннай гісторыі. Беларуская вёска: ад Дэкрэта да Кодэкса аб зямлі (1917–1990-я гг.) / А.М. Сарокін. – Мінск: Дадатак да часопіса «Права і эканоміка», 1999. – 298 с.
- Спапкоўскі, У.Е. Гісторыя знешняй палітыкі Беларусі: вучэбны дапаможнік: у 2 ч. / У.Е. Спапкоўскі. – Мінск: БДУ, 2004. – Ч. 2: Ад канца XVIII да пачатку XXI ст. – Мінск: БДУ, 2004. – 302 с.
- Шымуковіч, С.Ф. Эканамічная гісторыя Беларусі: курс лекцый / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, 2003. – 243 с.

16. СТАНАЎЛЕННЕ СУВЕРЭННАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ (1990–2009 гг.)

План

1. Распад СССР. Абвяшчэнне Рэспублікі Беларусь.
2. Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь.
3. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Рэспублікі Беларусь.
4. Суверэнітэт і шматвектарнасць знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь.

Тэмы рэфератаў

1. Канстытуцыя РБ 1994 г. і Канстытуцыя РБ 1996 г. са змяненнямі і дапаўненнямі, прынятымі на рэспубліканскім рэферэндуме: параўнальны аналіз.
2. Грамадскія арганізацыі і палітычныя партыі Беларусі на сучасным этапе.
3. Рэспубліканскія рэферэндумы 1995, 1996, 2004 гг. і іх вынікі.
4. Асновы дзяржаўнага ладу суверэннай Рэспублікі Беларусь.
5. Асаблівасці беларускай мадэлі сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі.

Літаратура

Беларусь на мяжы тысячагоддзяў / рэдкал.: А.П. Вайтовіч [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2000. – 432 с.

История политических партий: материалы для самостоятельной работы студентов / под ред. В.К. Коршука, И.Ф. Романовского. – Минск: БГУ, 2002. – 284 с.

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 года (са змяненнямі і дапаўненнямі). – Мінск: Беларусь, 2007. – 75 с.

Мельник, В.А. Государственная идеология Республика Беларусь. Концептуальные основы / В.А. Мельник. – Минск: Тесей, 2007. – 280 с.

Мірановіч Я. Найноўшая гісторыя Беларусі. – Спб.: Неўскі прасцяг, 2003. – 243 с.

Никитенко, П.Г. Модель устойчивого социально-экономического развития Беларуси: проблемы формирования и эволюции / П.Г. Никитенко. – Минск: Право и экономика, 2000. – 300 с.

Новік, Я.Г. Беларусь у перыяд правядзення рэформ. Сучасныя праблемы сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця (1985–1995 гг.) / Я.Г. Новік, Л.Ю. Жданко. – Мінск: БДУІР, 1995. – 101 с.

Основные направления социально-политического развития Республики Беларусь на 1996–2000 гг. – Минск: ООО «Мисанта», 1998. – 61 с.

Программа социально-экономического развития Республики Беларусь на 2001–2005 гг. – Минск: Беларусь, 2001. – 165 с.

Программа социально-экономического развития Республики Беларусь на 2006–2010 гг. – Минск: Беларусь, 2006. – 175 с.

Суверенитет и многовекторность внешней политики Республики Беларусь в современных условиях / редкол.: Е.В. Матусевич [и др.]. – Минск: ИСПИ, 2000. – 176 с.

17. РАЗВІЦЦЁ КУЛЬТУРЫ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

План

1. Новыя з’явы ў сістэме адукацыі. Развіццё сучаснай беларускай навукі.
2. Новы этап у развіцці беларускай літаратуры.
3. Разнастайнасць і супярэчлівасць пошукаў у сучасным беларускім мастацтве.
4. Дасягненні беларускага спорта.

Тэмы рэфератаў

1. Мастак А. Кішчанка і яго габелены.
2. Тэатральнае жыццё сучаснага Мінска.
3. Узаемаадносінны царквы і дзяржавы ў Рэспубліцы Беларусь.

Літаратура

Гарэлік, Л.М. Літаратура / Л.М. Гарэлік [і інш.] // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мінск: БелЭн, 2000. – с. 305–320.

Закон «Аб культуры ў Рэспубліцы Беларусь» // Ведомости Верховного Совета. – 1991. – № 20. – Ст. 291.

Закон «Аб навуковай дзейнасці» // Ведомости Верховного Совета. – 1996. – № 34. – Ст. 608.

Корзенко, Г.В. Подготовка научных кадров в Беларуси. Взгляд сквозь годы / Г.В. Корзенко. – Минск: Бел. изд. т-во «Хата», 1998. – 167 с.

Красінскі, А.В. Кіно / А.В. Красінскі // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мінск: БелЭн, 2000. – С. 365–374.

Культурология: теория и история культуры / под общ. ред. И.Е. Ширшова. – Минск: БГЭУ, 2004. – 512 с.

Лакотка, А.І. Дойлідства / А.І. Лакотка // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мінск: БелЭн, 2000. – С. 374–395.

Лыч, Л. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі. – Мінск: НКФ «Экаперспектыва», 1996. – 453 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Бел. навука, 2004. – 442 с.

Смольскі, Р.Б. Тэатральнае мастацтва / Р.Б. Смольскі // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мінск: БелЭн, 2000. – С. 350–364.

Юўчанка, К.А. Музычнае мастацтва / К.А. Юўчанка // Беларусь на мяжы тысячагоддзяў. – Мінск: БелЭн, 2000. – С. 338–349.

ЛІТАРАТУРА ДА ЎСІХ ТЭМ

ПАДРУЧНІКІ І ВУЧЭБНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ, КУРСЫ ЛЕКЦЫЙ

Айчынная і сусветная гісторыя: курс лекцый: у 2 ч. / пад рэд. В.Ф. Касовіча. – Мінск: БДПУ, 1995. – Ч. 1. – 151 с.; Ч. 2. – 166 с.

Бригадин, П.И. История Беларуси в контексте европейской истории: курс лекций / П.И. Бригадин. – Минск: ГИУСТ БГУ, 2007. – 332 с.

Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны): учебное пособие / под ред. А.А. Ковалени, Н.С. Сташкевича. – Минск: Изд. центр БГУ, 2004. – 278 с.

Гісторыя Беларусі: падручнік для студэнтаў ВНУ: у 2 ч. / пад рэд. Я.К. Новіка, Г.С. Марцуля. – Мінск: Выш. школа, 2007. – Ч. 1: Ад старажытных часоў па люты 1917. – 397 с.; Ч. 2: Люты 1917–2006. – 444 с.

Гісторыя Беларусі: курс лекцый: у 2 ч. – Мінск: РІВШ БДУ, 2000–2002. – Ч. 1: Са старажытных часоў да канца XVIII ст. / І.П. Крэнь (кіраўн.) [і інш.]. – 655 с.; Ч. 2: XIX–XX стагоддзі / П.І. Брыгадзін [і інш.]. – 656 с.

Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі: дапаможнік / пад рэд. Л.В. Лойкі. – Мінск: РІВШ, 2005. – 332 с.

Гісторыя Беларусі ў кантэксце сусветных цывілізацый / пад рэд. В.І. Галубовіча, Ю.М. Бохана. – Мінск: Экаперспектыва, 2009. – 477 с.

Гісторыя Беларусі ў кантэксце сусветных цывілізацый: вучэбны дапаможнік: у 2 ч. / пад рэд. А.А. Кавалені, В.Ф. Касовіча. – Мінск: Экаперспектыва, 2005. – Ч. 1. – 150 с.; Ч. 2. – 211 с.

История Беларуси: учебное пособие: в 2 ч. / Я.И. Трещенок [и др.]; под ред. Я.И. Трещенка. – Могилёв: МГУ, 2005. – Ч. 1. – 174 с.; Ч. 2. – 309 с.

Ковкель, И.И. История Беларуси с древнейших времен до нашего времени / И.И. Ковкель, Э.С. Ярмусик. – Минск: Аверсэв, 2008. – 621 с.

Нарысы гісторыі Беларусі: у 2 ч. / пад рэд. М.П. Касцюка. – Мінск: Беларусь, 1994–1995. – Ч.1. – 527 с.; Ч. 2. – 560 с.

Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік / С.А. Парашкоў. – Мінск: Бел. навука, 2004. – 442 с.

Саракавік, І.А. Гісторыя Беларусі ў кантэксце сусветнай гісторыі / І.А. Саракавік. – Мінск: Современная школа, 2006. – 454 с.

Чигринов, П.Г. История Беларуси: учебное пособие / П.Г. Чигринов. – Минск: Книжный дом, 2004. – 670 с.

Шымуковіч, С.Ф. Гісторыя Беларусі / С.Ф. Шымуковіч. – Мінск: Выш. школа, 2005. – 365 с.

ЭНЦЫКЛАПЕДЫІ ДАВЕДНІКІ

Археалогія і нумізматыка Беларусі: энцыклапедыя / рэдкал.: В.В. Гетаў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993. – 702 с.

Архітэктура Беларусі: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: А.А. Войнаў. – Мінск: БелЭн, 1993. – 620 с.

Асветнікі зямлі Беларускай. Х – пачатак XX ст.: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2006. – 490 с.

Атлас гісторыі Беларусі ад старажытнасці да нашых дзён: дадат да 6-томнай «Энцыклапедыі гісторыі Беларусі» / склад.: Г.Р. Шыркунова, Л.У. Языковіч. – Мінск: БелЭн, 2004. – 158 с.

Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне, 1941–1945: энцыклапедыя / гал. рэд. І.П. Шамякін. – Мінск: БелСЭ, 1990. – 679 с.

Вялікае княства Літоўскае: энцыклапедыя: у 2 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2005–2006.

История Беларуси в документах и материалах / авт.-сост.: И.Н. Кузнецов, В.Г. Мазец. – Минск: ООО «Амалфея», 2000. – 672 с.

Літаратура і мастацтва Беларусі: энцыклапедыя: у 5 т. / гал. рэд. І.П. Шамякін. – Мінск: БелСЭ, 1984–1987.

Рэлігія і царква на Беларусі: энцыклапедычны даведнік / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 2001. – 365 с.

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: БелЭн, 1993–2003.

Этнаграфія Беларусі: энцыклапедыя / гал. рэд. І.П. Шамякін. – Мінск: БелСЭ, 1989. – 575 с.

Вучэбнае выданне

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

Праграма і планы семінарскіх заняткаў
для студэнтаў усіх форм навучання

Складальнікі:

БАГДАНОВІЧ Алена Генадзьеўна
БАГДАНОВІЧ Андрэй Іванавіч
БЯЛЯЕЎ Аляксей Віктаравіч

Рэдактар Т.А. Падалякова
Камп'ютарная вёрстка Л.А. Адамовіч

Падпісана да друку 21.12.2009.

Фармат 60×84¹/₁₆. Папера афсетная.

Надрукавана на рызографе. Гарнітура Таймс.

Умоўн. друк. арк. 2,79. Улік.-выд. арк. 2,18. Тыраж 500. Заказ 1129.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт.

ЛВ № 02330/0494349 ад 16.03.2009.

Проспект Незалежнасці, 65. 220013, Мінск.